

0138

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

LO PLAN DE 'N VEYLER—La barredera

Ell prou va escombrantla l' isla; pero sembla que darrera seu hi deixa encare molta pols.

LA CAIXA DELS SOLDATS

	Pessetas.
Socorro al soldat <i>Pere Oller Negre</i> del Regiment de la Princesa, núm. 4, procedent de Cuba.—Malalt de diarrea crònica y febres.—Viú: Carrer Folguera, núm. 6 —San Feliu de Llobregat.....	50
Viatje de segona classe al citat soldat, desde Barcelona á Sant Feliu.....	1'15
	51'15
Existència en 23 de Janer.....	3,306'57
Existència avuy.....	3,255'42

CANTA VERDÚM!

Arribada de 'n Vázquez Mella á Barcelona ha tingut lo privilegi d'escalfar lo cervell de la carcunderia. Procedent de Venècia portava expressions del senyor, que segueix molt bé de salut al costat de donya Berta y de tota la demás familia... de tota la familia, menos de l'Elvireta, que lo qu' es aquesta encare se la corra ab el pinta-monas que va emportársela á seguir mon, per edificació de las familias cristianas.

En Vázquez Mella es un minyó jove, que té tota la forsa á la punta de la llengua. Colocat entre capellans del morro fort y carlinassos de la grapa dura, m fa 'l mateix efecte que un verdúm, ficat á una mateixa gabia entre una munió de corps, olivas, xutas, esparvers y altres aucells de presa.

Aquests, á pesar de tenir ben caracterisat l'instint del carnatge, en certs moments s'olvidan dels seus instints, y li diuen á n' en Mella:

—Canta, verdúm, que t' escoltém.

Naturalment, que quan lo verdúm canta, ja procura ferho afalagant los mals instints de tots los seus companys de gabia, única manera de que se l' escoltin embadalits. Si aixís no ho feya serían capassos de tragar-se'l ab plomas y tot.

* *

La carcunderia, volent combatre al liberalisme, ha entrat de plé á plé en l' us de las prácticas liberals.

Fa banquetes com els pgressistas; organisa *meetings* com els republicans; sosté una premsa escandalosa que únicament pot viure al amparo de la llibertat de imprenta, y sols s' engreixa bebent á tot pasto lo que 'ls castellans ne diuen *jarabe de pico*.

Avants los carlins, quan contavan ab l' apoyo decidit del clero de todas las categorías, empleavan lo sistema eficaz del *mátalas callando*. Cada sagristia era un foc de conspiració; cada confessorari una garita de reclutament. De las iglesias sortía la carn de canó de todas las guerras civils. En las iglesias, igual qu' en las mesquitas de Moreria s' predicava la guerra santa, y 'ls moltos del remat espiritual, quan venía 'l cas, sabían convertirse en tigres.

Pero avuy no poden contar mes que ab quatre pipiolis del clero baix, y encare aquests han de treballar de amagat de sos bisbes respectius.... porque 'ls bisbes d' Espanya y hasta 'l Sant Pare de Roma se 'ls han fet cipayos.

Aixís es que 'ls carcundas han hagut de sortir al ayre lliure, ahont todas las ideas al difundirse s' esbravan. La influencia dels agents atmosfèrics els inutilisa la pólvora. Sols es perillosa aquesta quan al estallar está concentrada. Escampeula á fora, caleuli foch y no veuréu mes que una flamarada inofensiva, fum y res mes.

* *

Lo notable del cas es que al aficionar-se als procediments liberals s' hi van acostumant de tal manera, que 'l dia que vulguin prescindirne, no podrán.

Si fos possible que triunfés el rey del As d' oros, ells serían els primers que no consentirían que governés al estil absolutista. Voldrían escriure com ho fan ara, cridar y moure saragata com ara mateix.

Aquest Vázquez Mella que avuy els recrea ab la seva oratoria, voldría continuar recreantlos, y en las Cortes ahont garrant se conquistan las carteras, garraría pels cotxes, al estil dels oradors del liberalisme que movent la llengua han arribat á ser alguna cosa.

De manera que baix aquest punt de vista, los procediments y las expansions liberals han acabat per constituir com una segona naturalesa dels capitossos carcundas.

Tot lo mes que farían al triuñar sería guardar-se la llibertat per ells pera tractar als demás ab lo mes irritant despotisme. Aixís com los liberals diuen: «Las llibertats per tothom inclús pels carlins,» ells dirían: «Las llibertats per nosaltres sols y 'ls demás á la força.» Farían com aquells ministres de la religió que van predicant la pobresa y 'l desprendiment dels bens terrenals per agavellar mes fácilmente todas las riquezas del mon. Han tastat el tabaco y no podrían desvesarse de pipar.

* *

¿Qu' es sino un *meeting* desafortat ab todas las requin-

callas el discurs qu' en Vázquez Mella va pronunciar dimars davant dels seus correligionaris, en lo Club carlí de La Vireyna?

Allá l' orador acumulá 'ls accents mes engrescadors de la seva eloqüencia per conquistar los aplausos de aquell auditori tan propens á encalabrinarse.

¡Y quinas cosas els va dir!
Al parlar del seu rey, tingué l' habilitat de ferlo ressaltar com un home guapo, alt, sapat y de molt bulto. «Posemlo entre mil soldats—els digué—y 'l coneixereu desseguida pel seu aspecte.»

Los carlins, per lo vist, necessitan un rey de molts carniceras. Es com si 'ls possessin davant una gran manada de porchs: triarían al més gros, el que tingués mes bona cansalada.

Y ells s' entusiasman ab el seu rey: li perdonan sas conquistas femeninas, sas calaveradas, fins la maledicció inhumana que va llansar fa poch sobre 'l cap de una seva filla. Lo creuen un enviat de la Providencia, per mes que la Providencia fins ara ha tingut á be disposar que á cada aventura per ell intentada haja rebut sempre la gran pallissa del sigle.

Pero 'ls carlins son homes á proba de desaires providencials.

Ab lo seu Carlos *al frente*, tornarán á llensarse á la montanya, 'l dia que aquell gamarús cansat de rosegar las llangonissas ab que 'l tenen lligat desde la passada guerra, aixís ho disposi. En quan Espanya tracti de sacudir lo jou ominós del feudalisme doctrinari que avuy la subjecta, alentant aspiracions de reivindicació, tornarán á sortir las manadas carcundas, regalant al país ab las delicias de una nova guerra-civil tan sangrenta y desoladora com las anteriors; pero també tan esteril com ellas.

Ells son la guardia negra del actual ordre de cosas y 'l mes gran obstacle oposat á la rendició de la moderna Espanya.

* *

¡Y la bona fé, ab que s' figuran que las sevas tayfas, corrent per las montanyas de Catalunya y de las Vascongadas farán donar un cap-girell al mon!...

Per aquí á Espanya, segons ells, deu comensar la restauració de la monarquia catòlica; la resurrecció de aquell somni insensat de Felip II que ab las armas á la ma volía imposar al mon civilisat lo predomini espiritual del catolicisme. Be se 'n van riure todas y se 'n riuen encare del nostre guixotisme. Los desastres de aquella serie de aventuras bojas no 'ls hem pogut pahir encare. Todas las nacions que van proclamar lo lliure exámen viuen felissas y prósperas, veuen engrandirse 'l seu patrimoni, tenen resoltos tots los problemas que afectan á la seva constitució definitiva, progressan á pas de gegant.

Y en cambi nosaltres, desangrats, empobrits, decadents, encare permetém que s' discuteixi la legitimitat del trono segons la vigència ó la no vigència de la Lley sálica. Encare hi ha qui s' preocupa de si la nació que per dret natural s' pertany á sí mateixa, única manera de que pugua prosperar y dignificarse, ha de ser per dret diví patrimoni de tal ó qual rama de una determinada familia.

Quan els carcundas de la Virreyna aplaudían desafortadament las elocubracions de 'n Vázquez Mella, abaix, en la immediata Pescatería, hi havia qui sense pensar's ho comentava 'ls punts mes culminants del seu discurs, al crit estrident de:

¡Llus!... Llus!... Llobarro!... Llobarro!... Fresch ¡que belluga!

P. K.

INAR del Río está *casi* pacificat. Está *casi* pacificada la provincia de l' Habana. Y s' anirá *casi* pacificant tot lo resto de l' isla. —Aixís diuen que ho ha telegrafiat en Weyler.

Aquest *casi* no hi puch fer mes, *casi* m fa riure.

Lo general avansa, es veritat; pero darrera seu quedan partidetas, partidas y no sé si hasta partidassas. De manera que de lo que aquests días vé dihentse *casi* no se 'n pot creure una paraula.

* *

Pero ara l' han donada en que hem de alegrarnos, aixís com avants la donavan en que havíam de entristirnos.

Aquestas alternativas se decretan oficialment, *casi* de real ordre.

No sab ningú á punt fixo lo que passa á Cuba, mes que lo que diuen á cada instant en un sentit diferent. Al país qu' está malalt li han prescrit l' hidroteràpia

casulana. A falta de aparatos apropiats s' emplea la galleda. Y vingan *Cubas* d' aygua calenta que l' escaldan seguidas de *cubas* d' aygua freda que 'l deixan mes pansit y arrugat que una castanya.

* *

¡Y per satisfacer l' ambició dels metjes autors de aquest procediment estafalari, está agotant Espanya tota la seva fortuna!...

Lo Tribunal Suprém ha dictat sentencia en lo cas especial del Sr. Reparaz, declarant una vegada mes que 'ls delictes que s' cometen per medi de la premsa son de l' exclussiva competencia dels Tribunals ordinaris.

Y á pesar de tot ja veurán com encare la jurisdicció de Guerra, á cada nou cas que s' presenti seguirá empenyada en arreglar los comptes als periodistas.

Naturalment: ab aixó sempre s' logra una cosa. Y es: que mentres se resolt la qüestió de competencia, 'ls periodistas permaneixen engaviats. Lo qual sempre es una gran satisfacció pels governs que s' usan avuy dia.

* *

Ara diuen que la causa del Sr. Reparaz no será sotmesa á la decisió del Jurat, conforme correspón, segons la llei.

Lo govern sembla que ha trobat no se quin desllorador pera sustréurela al fallo del Tribunal popular.

Per aquell principi, no de dret, sino de tort, del qual tantas aplicacions se 'n fan á Espanya, y que diu: «Feta la llei, feta la voluntat del que mana.»

Y aquí tenen una nova proba de que las institucions democráticas son totalment incompatibles ab lo present ordre de cosas.

Precisa, donchs, acabar de una vegada ab todas las sofisticacions pesi á qui pesi y costi lo que costi.

Lo general Blanco ha renunciat á la gefatura del quarto militar del rey que li havia ofert el govern per desagraviarlo del seu rellevo de governador general de Filipinas.

Ab tota llealtat s' ha de confessar que 'l Marqués de Peñaplata ha fet lo que devia.

Qui s' troba en la situació d' ell, no está en lo cas de tragar-se certas píldoras per ben dauradas que siguin.

Al Senat ha de compareixer, ab lo front alt, á explicar davant del país, neta y clarament la seva conducta y 'l verdader estat de las islas Filipinas. Allá ha de dirho tot sense ambatjes ni rodeigs. La patria aixís ho demana y 'l seu honor de soldat li obliga.

Va creixent, fins alcansar proporcions aterradoras la miseria á Andalusia.

No hi ha feyna, no hi ha diners, no hi ha pá, no hi ha res enterament.

Lo govern ja ha pres algunas midas. De moment hi ha enviat numerosas forsas de la guardia-civil.

Millor sería enviarhi llonguets; pero prefereix que s' consolín veyent fusells y bayonetes. Y si volen atiparse, que demanin *castanyas* que no 'ls ne faltarán.

Aixís es com els farts gobernan als qu' están dejúns!

Lo mateix dia del discurs, el carlí Mella va marxar á Madrid, no ab burro ó ab mula com sería del cas tractantse de un enemich acérrim del progrés modern, sino en tren expres.

Y 'ls seus amichs de la boyna van acompanyarlo á l' estació, com si s' tractés de un personatge liberalot qualsevol.

Y va haverhi aplausos y vivas á estil carlí... fins que 'ls passatjers que anavan en lo tren, empipats de tanta audacia, van donarne alguns á n' en Prim, al Espartero y á la llibertat, quedantse 'ls carlins ab un pam de boca oberta.

Veritat qu' en Prim y l' Espartero son morts; pero basta invocar la seva memoria pera ficar lo *resuello* en lo cos de tota la carlinada.

A Tortosa passen cosas estupendas. Dos regidors denuncian certs abusos y 'ls entaulan una causa per injurias y 'ls suspenen del càrrech sense esperar á que l' Audiencia de Tarragona davant de la qual s' han apelat revoqui ó confirmi l' auto del jutje instructor.

D' aixó se 'n diu treballar—¿fi?—No senyors treballar groixut... y tan groixut que no pot passar per cap porta.

¡Bé, molt bé s' explican los cacichs de la terra de 'n Bosch y Fustegueras! Veritat es que la població en massa s' ha posat al costat dels regidors suspesos, ¿pero que li importa al caciquisme la protesta de tota una població? Quan mes grossa es la barbaritat que comet, mes mérits s' atribuheix.

Avants la patrona de Tortosa era la Verge de la Cinta; pero avuy es la Verge de la Barra.

Del corresponsal que desde París envía cartas al *Brusi*:

«El Czar actual no es popular en Rusia, porque es de costa estatura, delicado y no ha hecho nunca la guerra.»

Cada hui per allá ahont las enfila. Los russos volen per amo un bon tros d' home, ben alt, ben gros y so-

bre tot ben pesant... La major quantitat d' amo possible... Un bras ben fort que quan pegui fibli. Deu els mantingui l'afició y lliuri als espanyols de contràurela!

Ha desaparegut de la premsa 'l periódich *La República nacional* de Tarragona, sent substituït pel que porta 'l títol de *El Orden*, que sustenta la idea de la formació de un sol partit republicà.

Aquest es lo bon camí. Seguirlo ab perseverancia es lo que importa, que al cap-de-vall s'hi troba la República. no de aquesta ni d' aquella fracció: la República de tots los espanyols.

CARTAS DE FORA.—*Rubi.*—Ha mort en aquest poble en Josep Pujol, qu'era un dels valents que a l'any 74 combateren en la gloriosa jornada de Sarrià en defensa de la legalitat republicana. En Pujol ha baixat al sepulcre sense abdicar ni un moment sas arreladas ideas republicanas y sobretot lliure-pensadoras, haventse prescindit de tota ceremonia religiosa en son enterro que s'ha efectuat en lo cementiri civil. L'acte ha resultat solemne, haventse vist sumament concorregut. Acompanyá al corteig la orquesta *La Imparcial rubinense*. No hi ha que dir que 'n Pujol, fins després de mort ha acabat de fer perdre la xaveta al nostre ensotanat, que no s'pot consolar de que encare hi haja a Rubí tants republicans y tants lliure-pensadors.

Altafulla.—Domina cada dia mes en aquest poble la indiferencia religiosa. Lo mateix home negre s'pot dir que l'alenta, quan estarrufat com un porch-espi exclama desde 'l cubell:—«¿Qu' es lo que veniu a fer aquí? En sustancia no venen mes que un grapat de donas y encare gracias. Si aixó ha de continuar, lo millor seria no venirhi.»—Usant aquest llenguatge penso que ho lograré. També se las heu tot sovint ab lo Marqués de Tamarit que acut a oír missa desde una tribuna de la seva propietat. —«Si s'figurán—diu—que desde aquella cova la missa 'ls servirá de res, s'equivocan.» De manera que si s'ha proposat quedar ell sol a la iglesia, es molt fácil que ho conseqüeixi.

Hostalets de Pierola.—Mes cremat que un cabo de realistas, el nostre ensotanat s'gira contra als que al anar a missa s'portan la cadira. Los tracta de caras dobles, de pocas-vergonyas y hasta en certa manera de lladres ja que assegura que al portarse cadira roban a l'obra de la iglesia. Y no s' recorda que la iglesia 'l poble va construhirla, com y també la rectoria qu' ell habita. Pero es aixís: los quartets li agradan y l'afany de adquirirlos ó de conservarlos li fa perdre 'l tino. Desde l' iglesia s' queixa del reparto de consúms, afirmant que li han posat lo que no devían, contant que a casa seva hi ha tres personas sent aixís que no mes n' hi ha dugas; lo qual no es cert si s' conta ab la juveneta que tot sovint el visita. Las probas que dona de aquella mansuetut que recomana l' evangelí son ben punxadudas, y no hi ha per ahont agafarlas. Inútil dir si tindrán simpatías a n' en aquest poble un pastor que no sab fer mes que tirar cops de pedras al seu remat espiritual.

LO DEL DIA

(ENTRE UN MUNICIPAL DE PUNT Y UN CARRETER)

—Y donchs, Xanxes, tú tan guapo...
—Ja lo ves: aquí esperant que vengan a relevarme.
—¿Que han de venir molt aviat?
—Dentro de tres horas justas.
—¿De tres horas? ¿Y ja estás pensant ab aixó?
—¿Qué quieres!
No lo puedo remediar; cada dematí es lo mismo, apenas he comensat a prestar servey, ya miro si vé, l' hora de plegar.
—Fas bé per xó: aquesta feyna deu ser molt cansada...
—¡Ah!

¿que te 'n burlas?
—Al contrari, que me 'n rich! Y óé, ¿que n' sabs de la qüestió de l' Habana?
—¿Que s' diu a la casa Gran?
—¿Allí? D' eso no se 'n cuydan. Si s' tratase d' empedrar todas las calles d' América, no dieh jo que 'ls concejals no abriesen un poch el ojo; pero phacerlos preocupar por sí Weyler va adelante ó Banderas queda atrás?
—¡Ah! ¿Es dirque 'n Weyler camina?
—Hombre, en cuanto a caminar, creo que sí; lo que ignoro es lo que habrá al cap-de-vall de esa especie de paseo.
—¿Vols dir que... empessonará?
—No sé: lo que yo te digo, y en esto tengo buen nas, es que en la guerra de Cuba ha de haber gat amagar.
—Y a Filipinas ¿cóm marxa?
—Bien: aquel katipunén ha perduto ya mucha fuerza, y en cuanto hayan fusilat a todos los cabecillas, que ahora los van cassant, verás tú como la gresca se acaba pronto.
—¿Qui sab!

Jo sento dir que a Cavite hi ha no sé quants sublevats,

ab canons d' artilleria y barcas y armas en gran...
—¿Y qué quiere decir eso?
Desengáñate; els soldats para conseguir victorias necesitan chenerals, y si Polavieja acaba con los jefes, l' endemá tienes tú a los filipinos corpletamente arronsats.
—¡Deu ho fassi!... Lo que trobo un xich mes dú de pelar es aquest bram que s' escampa de que vé 'l cólera.
—¡Ah!

eso no es cólera, hombre
—¿Donchs qué?
—Tú debes hablar de la peste babilónica, es decir, un nuevo mal que han inventado los indios.
—Siga 'l que s' vulga; ¿qué li há d' aixó? ¿Tan mateix es fácil que vingui aquí?
—Ya verás, si es fácil, no pot decirse; pero, en fin, si al cap-de-vall viene, ya cal que 't prepares, pues, por ramors que he pescat, los que primero lo cojen diu que son els animals.
—Home... gracias!

—Ey amigo si no hablo por tí, eso may! Aludo a los del teu carro.
—Pero, las autoritatés? ¿que no prenen providencias?
—¡Y fuig! ¡y qué han de tomar! Si la peste se presenta, cada cual se arreglará de la manera que pugui, y al que cayga, ya se sab, *laus tibi-Crispi...* y al hoyo.
—¿Sí?... Donchs, mira; per si acás demá ó qualsevulga dia ens en hem d' aná a can Taps, ¿vols veni a pendre una copa?
—Hombre... ¡ni cal preguntar! Eso nunca se desprecia...
—Pues amunt.
—Vamos allá!

C. GUMÁ.

Está a punt de sortir:
UN CASAMENT A PROBA
HUMORADA EN VERS, PER
C. GUMÁ
Ilustrada ab dibuixos de M. MOLINÉ.

Recomaném als corresponsals que no hajan fet el pedido, que 'l fassin sens perdua de temps, a fi de poguerlos servir ab tota la promptitat possible.

EL PLET DE LAS FLORS

om a Fransa. La escena en el palan de Justicia.
El tribunal acaba de constahirse.
PRESIDENT (agitant la campaneta):—S' obra la sessió. Qu' entrin los litigants.
(Se presentan y prenen asiento: un GENERAL ESPANYOL, un JOVE FRANCÉS y un INDIVIDUO BARBUT, de nacionalitat desconeguda.)

PRESIDENT.—Senyor Relator, entérins del assumpto. ¿De qué s' tracta?
RELATOR (llegint):—Tres personas distintas pretenen posehir el dret exclusiu d' usar l' escut de la casa real de Fransa, ab facultat de marcársel als toballons, grabársel a la petaca y fersel brodar als faldons de la camisa. El tribunal está, donchs, cridat a designar d' entre 'ls tres individuos referits al verdader senyor d' aquest codiciat escut. (S' assenta.)
PRESIDENT.—La qüestió es sumament grave. ¡Un escut a l' aranya estira-cabells!... Aixó s' ha de arreglar a tota costa. Primer litigant, aixequis. ¿Cóm se diu vosté?
L' ESPANYOL.—Borbón y Castellví.
PRESIDENT.—Parli y explíquins tot lo que al assumpto sigui pertinent.
CASTELLVÍ.—Els senyors (*senyala als altres dos litigants*) tractan d' arrebatar-me las mevas flors.
PRESIDENT.—¿Cordials?
CASTELLVÍ.—Las flors borbónicas, las inmaculadas flors de lis de la Casa real de Fransa.
PRESIDENT.—Pero ¿es que aquestas reals flors son *realment* de vosté? ¿Cóm las ha adquiridas?
CASTELLVÍ.—Per herencia.
PRESIDENT.—¿Porta las escripturas y la carta de pago dels drets d' Hisenda?
CASTELLVÍ.—Me las he descuydadas a casa.
PRESIDENT.—Está bé. Segón litigant, alsis.
JOVE FRANCÉS.—Presente!...
PRESIDENT (mirantlo ab atenció).—Home... 'm sembla que a vosté 'l conech... ¿Que havia cantat al teatro?
FRANCÉS.—No senyor: soch el duch d' Orleans.
PRESIDENT.—¡Ah! Vet aquí... Vosté es aquell que anava ab la Melba, una *prima-dona*...

ORLEANS.—¡Ey!... No tan prima com vosté s' pensa: podía molt ben anar.

PRESIDENT.—Es igual. ¿Con que vosté es el duquet d' Orleans!... ¿Y qué pretén vosté aquí?

ORLEANS.—Que se 'm reconegui 'l dret d' usar las flors de lis de la Casa real de Fransa.

PRESIDENT.—Be, bé... Serán sevas aquestas flors, naturalment ¿oy?

ORLEANS.—Crech que basta pronunciá 'l meu nom perque ningú s' permeti duptarho.

PRESIDENT.—Veurém, veurém!... Ara segui. Tercer litigant... (*Veyentlo distret mirantse a una HUNGARA del públich.*) Tercer litigant, no badi y aixequis. ¿Qui es vosté?

EL BARBUT.—Don Carlos de Borbón.

PRESIDENT.—¡Hola! ¿Aquell del as d' oros de Milán?

DON CARLOS (*mossegantse 'ls llabis*).—No sé de qué 'm parla. Lo que soch jo, 'l verdader, 'l únich, 'l autèntich representant y hereu del escut real de Fransa, que aque-t parell... d' advenedissos tractan d' arrebatar-me ab las sevas maniobras. Mort el conde de Chambord y extingida la branca directa de la gran familia borbónica, jo soch el que...

PRESIDENT (*interrompentlo*).—¡Alto, alto! ¡No enrahoni tant! ¿Qué s' pensa qu' está fent nn manifest als espanyols?

DON CARLOS.—Jo soch aixís: tot m' ho preneh ab fuga.

PRESIDENT.—¿Vosté ó la seva filla Elvira?

DON CARLOS.—Ara no s' tracta d' aixó. Lo que jo reclamo aquí, son las tradicionals flors de lis que 'm perteneixen.

PRESIDENT (*rihent*).—Pero ¿qué diastre tenen aquestas ditxosas flors, per ser tan sollicitadas?

CASTELLVÍ.—Representan la corona de Fransa.

ORLEANS.—Simbolisan el dret real.

DON CARLOS.—Significan el trono francés.

PRESIDENT.—De manera que vostés abrigan la modesta pretenció de convertirse en reys. (*Tocant la campaneta.*) Senyors (*al públich*) ¿no hi ha un altre pretendent per aquí? (*Ningú respón.*) ¡Quina llástima!... Haurian sigut quatre: tuti de reys.

DON CARLOS.—Me sembla que no no es assumpto aquest per pendressel en broma...

PRESIDENT.—Res d' aixó, senyor meu, res d' aixó... Vosté, per las sevas especials aficcions, seria 'l rey de copas, el senyor Castellví, que crech qu' es general, el rey d' espasas; aquest jove Orleans, que tot vol arreglarho ab quartos, el rey d' oros, y 'l altre pretendent que s' presentés, podria sé 'l de bastos.

ORLEANS (*una mica impacient*).—Bueno, aném a las flors de lis, qu' es l' objecte d' aquest plet. ¿Qué determina 'l tribunal?

PRESIDENT.—Segui, calli y escolti. Va a pronunciarse la sentencia. (*Alsantse y ab veu solemne.*) Considerant que al poble francés li importa tres pitos que las flors de lis s' usin ó deixin d' usarse; considerant que 'ls pretendents que les reclaman tenen si fa ó no fa 'ls mateixos drets; considerant, per fi, que per tan poca cosa no hi ha necessitat de disgustar a ningú, el tribunal declara: que autorisa als tres litigants a pintar en el seu escut las disputadas flors de lis... y hasta a ferse dibuixar entre las flors un mussol de tamanyo natural.

FANTÁSTICH.

RADUHEIXO del meu salat colega *El Motín* de Madrid:

«A Filipinas no s' fan presoners.

«Lo rey de Abissinia Melenich feu pressoners a milers de soldats italians que havian anat a la seva terra ab lo piadós objecte de reventarlo, y 'ls ha mantingut y tornat a la seva patria.

«Veritat es qu' en Melenich no s' deixa guiar pels frares.»

La pau está molt próxima—diuhen los optimistas.

Y entre las noticias que s' reben de Cuba hi ha la de que s' han donat ordres terminants de que s' destrueixin los platanars, las sembras y 'ls alberchs ahont podrian refugiarse 'ls insurrectes.

Aquests, per la seva part, en materia de destruir, tampoch se paran en barras.

Repetim, donchs, que la pau está molt próxima.

Pero, entenguémmos: ¿quina pau será aquesta?

¿La pau dels cementiris?

Sense encomanarse a Deu ni al diable, 'l *Noticiero* sortia dilluns ab que s' havian presentat a Marsella alguns cassos de peste bubónica.

La gran qüestió de certa classe de premsa es donar noticias de sensació.

Perque vaja, digui: per cinch tristos céntims ¿qu' no s' fa passá 'l singlot?

Datos edificants.

En los comptes de la guerra apareix en la secció de gastos la següent partida:

«A la Compañía Trasatlántica, per las expedicions desde Agost de 1895 a 30 de Maig de 1896:—*Quatre millones vinticinch mil setcents cinch duros.*»

Y en un altre rengló un' altra partideta de *cuatrecents setanta y un mil vuitcents trenta sis duros.*

Total: *Vintidos milions quatrecentas vuitanta y set mil setcentas cinch pesetas.*

En deu mesos no mes.

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

Y lo que se li ha de donar desde 1.er de Juny de 1896?

FRUYTA DEL TEMPS

Carnestoltas avants d' hora.—Gran baralla de tres reis de broma.

Guerra à Cuba y Filipinas; fam à Andalusia... Ja no més falta la bubónica... ¡y al Cel!

Ja s' anirà veient, de mica en mica.

De moment fa prop de dos anys qu' en los cartells del teatro de la nació hi figura 'l mateix anunci:

«LA GUERRA DE CUBA

»Drama de gran espectáculo á beneficio de

»LA COMPANYYÁ

»Trasatlántica.»

Es com tot lo del mon: mentres uns ploran altres riuen.

Los francesos s' haurán pogut convencer de que á despit de las grans desgracias que 'ns afigeixen encara tenim humor per vendre.

Y la proba es que no contents ab importarlos els toros, els hem importat ademés una divertida batussa de pretendents al trono.

¡Y quina broma no hi han fet, ells que de riure no 'n saben!

L' héroe de la festa ha sigut el rey de la Fransa xica, l' impertèrrit Borbón y Castellví, reclamant davant dels Tribunals de la República, 'l dret exclusiu á usar las armas reals francesas, en contra de las pretensions del Duch de Orleans que hasta en las camisas de dormir s' hi fa brodar las flors de lis.

Pero á lo millor de la batussa judicial, ha comparegut el Rey de l' As d' oros ab la pretensió de que únicament á n' ell li correspon l' us de las indicadas armas.

Y s' han presentat escrits, y s' han pronunciat informes, y s' ha controvertit lo dret de cada rey, el d' oros, el d' espasas y 'l de copas... Y ha vingut la sentència en forma d' As de bastos donant á cada hù dels altres tres la gran castanya.

Fallo: que dech declarar com declaro, que la República francesa fa mes de 26 anys que no s' ocupa de aquestas bestiesas.»

Curiositats filipinas.

Los principals capitosos dels insurrectes de Cavite s' anomenan Crispulo Aguinaldo, Evaristo Evangelista y Andrés Bonifacio.

Aguinaldo... Evangelista... Bonifacio!... ¡Com poden á frare aquests tres noms!...

Y á pesar de la gran influencia sobre 'ls indígenas que s' ha atribuït sempre als tonsurats ¡vaya uns deïxibles mes aprofitats n' han tret!...

Lo corresponsal del *Heraldo*, periódich que continúa fent la causa francesa, escriu desde Manila que 'ls insurrectes, durant lo dia resan lo trisagi... y afegeix que 'l que posseïx un escapulari sagrat l' invoca pera lograr l' extermini del sacerdot que va penjarli sobre las espatllas.

Un tál Mariano fill de un cap de *barangay* de Bacoar, se conta que va donar mort á un capitá espanyol,

y 'ls seus admiradors suposan que Sant Miquel el protegeix, y fins n' hi ha que juran haver vist en los combats al arcángel, qu' en figura d' infant hermosíssim, lluytava al costat del intrèpit islenyo.

Vels'hi aquí 'ls fruits de l' educació que 'ls frares han donat als indígenas. La superstició traspúa en tots los seus actes.

Si en lloch de convents de frares hagues sem establert allí grans colonias de agricultors é industrials y poderosas factorias de comers, es mes que segur que 'ls indígenas no anirian tan carregats d' escapularis, ni resarian lo trisagi, ni veurían la imatge de Sant Miquel arcángel lluytant al seu costat, no contra 'l diable, sino contra Espanya.

Se 'ls ha volgut subjectar exclusivament al predomini teocrátich, y entre mitj de la llana els surten pels de fiera.

Fins el Manzanares s' ha crescut y s' ha sortit de mare.

¡Fins el Manzanares que ja es tot lo que 's pot dir!...

Un regarot d' aygua de mala mort que apenas serveix á las bugaderas per mullar una mica la roba blanca dels madrilenys.

¡Y s' ha desbordat!...

Está vist que aquí á Espanya tot se desborda, menos el poble.

A Mataró, tracta l' Ajuntament d' efectuar lo desvío de las rieras, y á pesar de que l' obra está presuposada en 60,000 duros, los regidors s' inclinan á prescindir del requisit de la subasta.

Un mataroní al donarnos la noticia, deya:

—Veli aquí que no sé si la qüestió es desviar las rieras ó desviar las pessetas.

Asseguran qu' en Navarro Reverter y en Castellanos han renyit de mala manera, y que quan no disputan se fan morros.

Es molt fácil qu' en Cánovas prengui ab tal motiu, una resolució extrema contra l' un y l' altre.

—No 'm voleu deixar menjar tranquil?—els dirá.—Donchs, ¡ala! ¡Fora de la taula!... ¡Al llit sense sopar!

Se diu molt que certs insurrectes s' avenen á acceptar un arreglo y á depositar las armas, sempre que 'l govern en lo mando de Cuba, sustitueixi al general Weyler per l' ex-héroe de Sagunto.

Diuen aquells llaminers

recordantse del Zanjón:

—Si té de haverhi pastel

que siga ben *sabrossón!*

Y per confeccionar aquesta classe de treballs de re-

posteria, ja saben ells que l' espasa de Sagunto es la millor espátula.

En Grilo posa en boca de Alfonso XII la següent rondalla, pronunciada desde 'l cel:

«Aun más triste que la guerra
que enluta de España el suelo,
es ver á Crista en la tierra
y no olvidarle en el cielo.»

¡Mes trist que la guerra, jo 'm figurava que no podia haverhi res mes!...

Pero ara veig que hi ha moltes altres cosas, entre ellas las cursilerias de un poeta cortesá.

Que al any '73 cantava á n' en Pí y Margall: «Pío, Pío, Pío» ab piulets de aucell que demana la becada.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans P. Rigau, Bolart, P. V. (Botiguer), J. Espiga, M. Timbal de Caball, S. P. Tuló, J. Masalles, Amich dels Aucells, J. Aubert M., Pep Martra, Un Pastelero, Un Blanench, Just Jeremias y V., E. V. (Aprentat calongí), Garrofa y Pallanga, Espanyol Paciencia, No fa per casa, Vila de Roda, J. Roig y Cisa, Mariano de las Lletugas y Un del Bruch:—Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadans Pepet de l' ala, Joan T. Fortuny, Melón Cansado, Cunill de Caball, J. Canellas, A. Grau, Un Carquinyoli, J. M. Sala, A. Rosés Maristany, Ricardo Anguela, A. Rodríguez, Seccall del Forn, Arrossaire vilafranqui, Joseph de Badalona, Fidelí, Noy de Tarrassa y P. Salom y B. Elias:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadans Lay: Mirarém de aprofitarho.—Telesforo Pegadella: Va bé.—A. O. (Bayamo): Mes val no parlarne: lo dirne alguna cosa li podria crear compromisos.—Aguileta: Aprofitarém la major part de lo que 'ns envia.—J. Bover Casellas: Idem la seva composició.—Rossendo Pons: Exactament lo mateix.—Lluís G. Salvador: L' article de aquesta setmana no está á l' altura dels que 'ns envia anteriorment.—J. Alsina y C.: Aquells versos aqu' en vostra testa si veu—neix, etc.» no son versos: ¡no podria modificarlos? Per lo demés la composició va bé.—F. Cana: La composició está plena de incorreccions, y ademés la trobém fluixa.—J. Puig C.: Van bé 'ls versos; pero alguna cosa de mes sustancia la prefeririam.—Pacatilla: Aquells cambis d' assonancia no están bé; ademés la composició resulta poch descriptiva: que no haja vist lo ball de las gitanas, difícilment podrà ferse'n càrrech.—Gonnella poétich: Hi ha cada vers coix, que, francament, fa llástima.—Chelín: Es fluixet y no 'ns vevem en cor de aprofitarho.—Mayet: Va molt bé.—J. Robert P.: Es molt frivol.—S. Bonavía: Procurarem publicarlo avants de que perdi la oportunitat.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mítj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.